Feyhaman

SERGİSİ

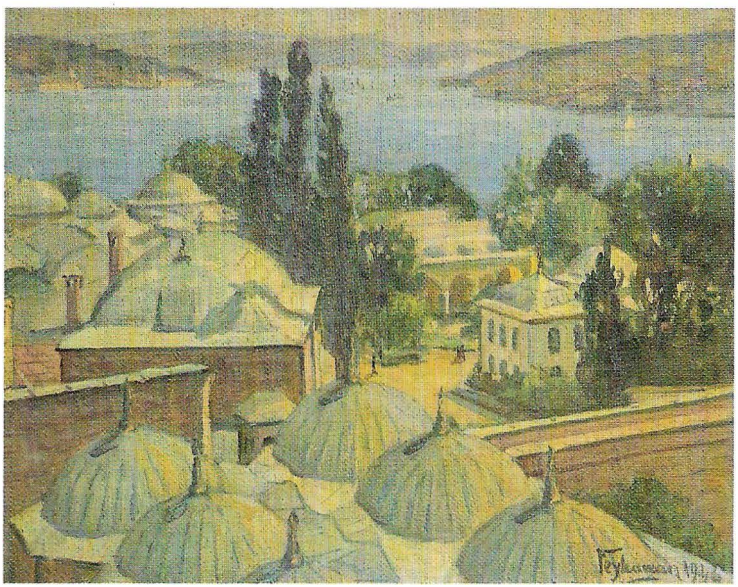

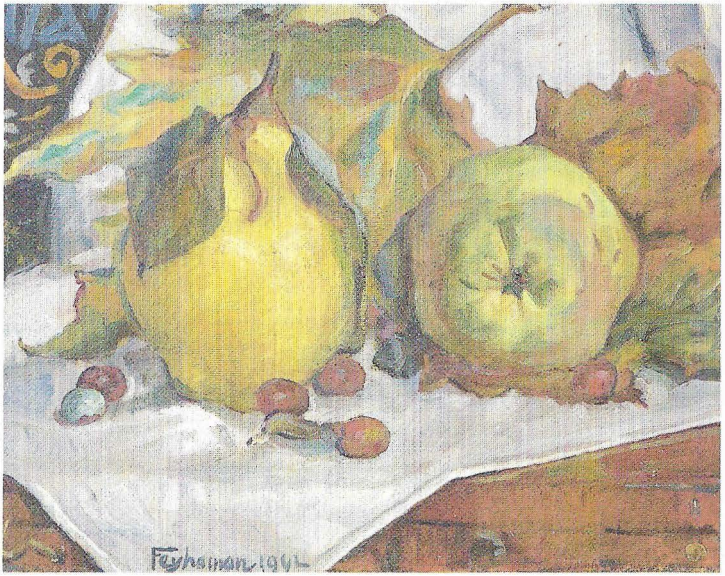
Feyhaman-1911

Feyhamarı DURAN

1886 yılında İstanbul'da doğan Feyhaman Duran, Galatasaray Sultanîsi'nin altıncı sınıfını bitirdikten sonra bir süre Bab-ı Ali'de kâtip olarak çalıştı, ardından Galatasaray Sultanîsi'nde Fransızca güzel yazı ve resim öğretmenliği yaptı. Ailesinde şair ve hattatlar bulunan sanatçının aileden gelen yetenek ve görgüsü onu yönlendirdi, başarılı portre çalışmaları yaptı. Genç ressamın yeteneğini gören Abbas Halim Paşa onu 1911 yılında Paris'e resim eğitimine yolladı. Aynı dönemde Çallı İbrahim, Nazmi Ziya, Ruhi, Hikmet Onat, Avni Lifij, Namık İsmail ve Sami Yetik de Paris'te çeşitli atölyelere devam ediyorlardı. Sanatçı burada Academie Julian'da Jean-Paul Laurens ve Albert Laurens'ın, Ecole des Beaux-Arts'da Fernand Cormon'un atölyelerinde ve bir süre de Arts Decoratifs'de eğitim gördü. Birlikte çalıştığı bu akademik ustaların üsluplarını benimsemeksizin tekniğini ve bilgisini geliştiren Feyhaman, Paris müzelerinde de

Feyhaman

ünlü ustaların tablolarını kopya ederek kendini yetiştiriyordu. Ancak sanatçının portre türüne olan ilgisinin artarak sürmesinde, Jean-Paul Laurens'ın portreye önem veren bir ressam oluşunun etkisi gözlenebilir. Paris'in sanat havası içerisinde Feyhaman, sanatçı kişiliğini olgunlaştırdı, birikimine yeni değerler kattı. İleriki yıllarda daha olgunlaşacak olan üslubunun temelleri burada gelişti. Sonuçta onu en çok etkileyen akım, o yıllarda Avrupa'da artık akademik bir üslup niteliğine bürünmüş olan Empresyonizm oldu.

Sanatçı I.Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla Paris'te bulunan diğer ressam arkadaşlarıyla birlikte yurda dönmek zorunda kaldı. İstanbul'da 1916 yılından başlayarak Osmanlı Ressamlar Cemiyeti'nin açtığı Galatasaray Sergilerine katıldı. 1919 yılında İnas (Kız) Sanayi-i Nefise Mektebi'nde resim öğretmenliğine başladı, 1922 yılında öğrencilerinden Güzin Hanım ile evlendi.

S E R

Kız ve Erkek Sanayi-i Nefise Mektepleri birleştirilince 1927 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi'nde (Güzel Sanatlar Akademisi) öğretmenliğe atandı. 1951 yılında emekli olana kadar burada atölye şefi olarak birçok öğrenci yetiştirdi.

Feyhaman'ın Empresyonizmi aynen kabullendiği söylenemez. Saf renklere olan düşkünlüğü ve hızlı çalışan bir ressam olması onu yöntem açısından empresyonistlere yaklaştıran unsurlardır. Ancak sanatçı, resimlerinde yeri geldikçe daha gerçekçi veya daha anlatımcı bir havaya girerek kendini bu akıma değil, bu akımı kendine uygulamış, kendine özgü bir üslup geliştirmiştir. "Sanatkâr, kendi işinin kaidesini kendi yaratabildiği zaman orijinaldir" diyen Feyhaman, sanatı yalnızca görüneni aktarma olarak düşünmemiş, görünenin ardındaki anlamı, büyüyü ve güzelliği de kavramaya çalışmıştır. Portre türüne önem

G İ S İ

veren bir ressam olarak Feyhaman, portrelerinde benzetme amacının yanısıra tualine yansıttığı yüzlerde kişinin iç dünyasını, karakter özelliklerini aramıştır. Sanatçının duygusal, şiirli ve zaman zaman çoşkulu kişiliğini, daha çok onun peyzajları yansıtır. Natürmort türünde de çok sayıda eser veren sanatçının çiçek veya meyvalardan oluşan düzenlemeleri onun doğaya olan ilgisinin birer yakın plan çalışması olarak yorumlanabilir.

Türkiye'de çağdaş resmin yerleşmesinde önemli rol oynamış 1914 Kuşağı ressamlarından olan Feyhaman Duran, bu kuşağın yüklenmek zorunda olduğu sorunları ve sorumlulukları taşımış bir sanatçıdır. Yaşamını, kendisi gibi ressam olan sevgili eşi Güzin Duran ile birlikte resim yapmaya vermiş olan Feyhaman Duran, hat sanatı ile de ilgilenmiştir.

1 — 2 1 N İ

1970 yılında yaşama veda eden sanatçı, Süleymaniye'deki evini, içindeki zengin koleksiyonla birlikte İstanbul Üniversitesi'ne bağışlamıştır. Güzin Duran'ın vefatından sonra aynen korunan bu ahşap ev ve bahçesindeki atölyesinin, restore edildikten sonra içindeki eşyalarla birlikte bir 'Ressam Evi Müzesi' olarak değerlendirilmesi çalışmaları sürmektedir.

Sergilenen eserler, Feyhaman Duran Evi'ndeki koleksiyondan seçilmiştir.

Dr. Gül İrepoğlu

S A N 1 9 8 8

Feyhaman sergisi **Mensucat Santral'**ın katkılarıyla gerçekleşmiştir.